

KARTA PRZEDMIOTU**I. Dane podstawowe**

Nazwa przedmiotu	Kultura języka polskiego
Nazwa przedmiotu w języku angielskim	Culture of the polish language
Kierunek studiów	Pedagogika specjalna
Poziom studiów (I, II, jednolite magisterskie)	Jednolite magisterskie
Forma studiów (stacjonarne, niestacjonarne)	Stacjonarne
Dyscyplina	Pedagogika
Język wykładowy	Język polski

Koordinator przedmiotu/osoba odpowiedzialna	Dr Barbara Borowska
---	---------------------

Forma zajęć (<i>katalog zamknięty ze słownika</i>)	Liczba godzin	semestr	Punkty ECTS
wykład			2
konwersatorium	30	1	
ćwiczenia			
laboratorium			
warsztaty			
seminarium			
proseminarium			
lektorat			
praktyki			
zajęcia terenowe			
pracownia dyplomowa			
translatorium			
wizyta studyjna			

Wymagania wstępne	W1 – Znajomość języka polskiego z zakresu gramatyki, ortografii i interpunkcji
-------------------	--

II. Cele kształcenia dla przedmiotu

C1 – Zdobyć wiedzę z zakresu kultury języka polskiego
C2 – Udoskonalenie kompetencji językowej i komunikacyjnej studentów pedagogiki specjalnej
C3 – Rozbudzenie świadomości i wrażliwości na jakość komunikacji w procesie wychowawczo-dydaktycznym

III. Efekty uczenia się dla przedmiotu wraz z odniesieniem do efektów kierunkowych

Symbol	Opis efektu przedmiotowego	Odniesienie do efektu kierunkowego
WIEDZA		
W_01	Student zna zasady efektywnego posługiwania się narzędem głosu oraz normy związane z kulturą języka polskiego.	K_W09
W_02	Student zna zasady komunikowania się z osobami ze specjalnymi potrzebami rozwojowymi i edukacyjnymi, używania języka uniwersalnego, uniwersalnych środków komunikowania się oraz metod wspomagających mowę i alternatywnych metod komunikowania się.	K_W09
UMIEJĘTNOŚCI		
U_01	Student potrafi komunikować się w języku polskim w sposób spełniający wymagania norm językowych, efektywnie korzystać z głosu oraz skutecznie komunikować się w sposób spełniający wymagania norm językowych z różnymi specjalistami, jak i z osobami z poza grona specjalistów.	K_U11
U_02	Student potrafi dostosowywać metody i środki komunikacji wspomagającej i alternatywnej do możliwości osób ze specjalnymi potrzebami rozwojowymi i edukacyjnymi.	K_U11
KOMPETENCJE SPOŁECZNE		
K_01	Student szanuje kulturę języka polskiego, wypowiedzenia się o dziedzictwie kulturowym regionu, kraju, Europy i świata.	K_K02

IV. Opis przedmiotu/ treści programowe

<ul style="list-style-type: none"> • Wychowanie a komunikowanie się; • Kultura języka – definicja. Akt komunikacyjny i jego składniki; • Język, cechy definicyjne. Podsystemy języka (fonologiczny, morfologiczny, leksykalny składniowy); • Język a mowa; • Znak, cechy definicyjne. Podział znaków; • Fonem a głoska. Kryteria podziału spółgłosek i samogłosek w j. polskim; • Różnice między wymową a pismem; • Articulacja i dykcja; • Akcent; • Morfem, rodzaje morfemów; • Części mowy a części zdania; • Wypowiedzenie. Rodzaje wypowiedzeń; • Kompetencja językowa, komunikacyjna i kulturowa; • Norma językowa, uzus, innowacja, błąd językowy; • Poprawność językowa i jej rodzaje;

- Rodzaje błędów językowych – analiza tekstów.

V. Metody realizacji i weryfikacji efektów uczenia się

Symbol efektu	Metody dydaktyczne (lista wyboru)	Metody weryfikacji (lista wyboru)	Sposoby dokumentacji (lista wyboru)
WIEDZA			
W_01	Pogadanka, dyskusja	Zaliczenie ustne	Karta oceny
W_02	Referaty, prezentacja	Zaliczenie pisemne	Prezentacje i referaty – wersja elektroniczna
UMIEJĘTNOŚCI			
U_01	Pogadanka, dyskusja	Zaliczenie ustne	Karta oceny
U_02	Referaty, prezentacja	Zaliczenie pisemne	Prezentacje i referaty – wersja elektroniczna
KOMPETENCJE SPOŁECZNE			
K_01	Badania w terenie, grupowa analiza i prezentacja	Zaliczenie ustne	Karta oceny

VI. Kryteria oceny, wagi

Ocena niedostateczna

(W) - Student nie zna zasad efektywnego posługiwania się narządem głosu oraz norm związanych z kulturą języka polskiego, nie zna zasad komunikowania się z osobami ze specjalnymi potrzebami rozwojowymi i edukacyjnymi, używania języka uniwersalnego, uniwersalnych środków komunikowania się oraz metod wspomagających mowę i alternatywnych metod komunikowania się.

(U) - Student nie potrafi komunikować się w języku polskim w sposób spełniający wymagania norm językowych, efektywnie korzystać z głosu oraz skutecznie komunikować się w sposób spełniający wymagania norm językowych z różnymi specjalistami, jak i z osobami z poza grona specjalistów, nie potrafi dostosowywać metody i środki komunikacji wspomagającej i alternatywnej do możliwości osób ze specjalnymi potrzebami rozwojowymi i edukacyjnymi.

(K) - Student nie szanuje kulturę języka polskiego, nie wypowiada się o dziedzictwie kulturowym regionu, kraju, Europy i świata.

Ocena dostateczna

(W) – Student zna podstawowe zasady efektywnego posługiwania się narządem głosu oraz norm związanych z kulturą języka polskiego, zna podstawowe zasady komunikowania się z osobami ze specjalnymi potrzebami rozwojowymi i edukacyjnymi, używania języka uniwersalnego, uniwersalnych środków komunikowania się oraz metod wspomagających mowę i alternatywnych metod komunikowania się.

(U) – Student potrafi komunikować się w języku polskim w sposób spełniający wymagania norm językowych, w miarę możliwości korzysta z głosu i komunikuje się w sposób spełniający wymagania norm językowych z różnymi specjalistami, jak i z osobami z poza grona specjalistów, potrafi dostosowywać metody i środki komunikacji wspomagającej i alternatywnej do możliwości osób ze specjalnymi potrzebami rozwojowymi i edukacyjnymi.

(K) – Student szanuje kulturę języka polskiego, wypowiada się o dziedzictwie kulturowym regionu, kraju, Europy i świata.

Ocena dobra

(W) – Student zna i poprawnie wyjaśnia zasady efektywnego posługiwania się narzędem głosu oraz normy związane z kulturą języka polskiego, zna i analizuje zasady komunikowania się z osobami ze specjalnymi potrzebami rozwojowymi i edukacyjnymi, właściwie używania języka uniwersalnego, uniwersalnych środków komunikowania się oraz metod wspomagających mowę i alternatywnych metod komunikowania się.

(U) – Student poprawnie komunikuje się w języku polskim w sposób spełniający wymagania norm językowych, poprawnie korzysta z głosu i komunikuje się w sposób właściwy zgodnie z normami językowymi z różnymi specjalistami, jak i z osobami z poza grona specjalistów, właściwie dostosowuje metody i środki komunikacji wspomagającej i alternatywnej do możliwości osób ze specjalnymi potrzebami rozwojowymi i edukacyjnymi.

(K) – Student dba i szanuje kulturę języka polskiego, wypowiada się o dziedzictwie kulturowym regionu, kraju, Europy i świata.

Ocena bardzo dobra

(W) – Student zna i wyjaśnia dogłębnie zasady efektywnego posługiwania się narzędem głosu oraz normami związanymi z kulturą języka polskiego, dogłębnie zna zasady komunikowania się z osobami ze specjalnymi potrzebami rozwojowymi i edukacyjnymi, używania języka uniwersalnego, uniwersalnych środków komunikowania się oraz metod wspomagających mowę i alternatywnych metod komunikowania się.

(U) – Student komunikuje się w języku polskim w sposób dojrzały i przemyślany spełniający wymagania norm językowych, poprawnie korzysta z głosu i komunikuje się w sposób elokwentny zgodnie z normami językowymi z różnymi specjalistami, jak i z osobami z poza grona specjalistów, przemyślanie dostosowuje metody i środki komunikacji wspomagającej i alternatywnej do możliwości osób ze specjalnymi potrzebami rozwojowymi i edukacyjnymi.

(K) – Student dba, szanuje i rozpowszechnia kulturę języka polskiego, elokwentnie wypowiada się o dziedzictwie kulturowym regionu, kraju, Europy i świata.

VII. Obciążenie pracą studenta

Forma aktywności studenta	Liczba godzin
Liczba godzin kontaktowych z nauczycielem	30
Liczba godzin indywidualnej pracy studenta	30

VIII. Literatura

Literatura podstawowa
Jadacka H., <i>Kultura języka polskiego</i> . T.1. <i>Fleksja, słowotwórstwo, składnia</i> , PWN, Warszawa

2014.

Karpowicz T., *Kultura języka polskiego*. T.3. *Wymowa, ortografia, interpunkcja*, PWN, Warszawa 2014.

Markowski A., *Jak dobrze mówić i pisać po polsku*, Reader's Digest, Warszawa 2008.

Markowski A., *Kultura języka polskiego*. T.2. *Teoria. Zagadnienia leksykalne*, PWN, Warszawa 2014.

Miodek J., *Nie taki język straszny. O polszczyźnie do uczniów*, Gdańskie Wydawnictwo Oświatowe, Gdańsk 1996.

Miodek J., *Odpowiednie dać rzeczy słowo. Szkice o współczesnej polszczyźnie*, Państwowy Instytut Wydawniczy, Warszawa 1993.

Miodek J., *Ojczyzna polszczyzna dla uczniów*, Wydawnictwo Radia i Telewizji, Warszawa 1990.

Pawelec R., *Język polski. Poradnik skutecznej komunikacji w mowie i piśmie.*, Langenscheidt, Warszawa 2014.

Literatura uzupełniająca

Borowska B., *The linguistic basis of native language glottodidactics in the educational system of Bronisław Ročlawski*, "Language in different contexts" Research papers 2016 Volume VII (1) Part 2, Lithuanian University of Educational Sciences, Vilnius 2016, ss. 203-211. gs.elaba.lt/object/elaba:19488107/19488107.pdf

Borowska B., *Związki frazeologiczne – wielkie bogactwo języka*. „Oświata Radomska Biuletyn Informacyjny” 1999, nr 10, Ośrodek Doskonalenia Nauczycieli w Radomiu, ss. 16-17.

Bralczyk J., *Leksykon nowych zdań polskich*, Warszawa 2005.

Bralczyk J., *Mój język prywatny*, Warszawa 2004.

Bralczyk J., *Mówi się...*, Warszawa 2001.

Bugajski M., *Językoznawstwo normatywne*, Warszawa 1993.

Buttler D., Kurkowska H., Satkiewicz H., *Kultura języka polskiego*. Warszawa 1971. *Formy i normy, czyli poprawna polszczyzna w praktyce*, [red.] K. Mosiołek-Kłosińska, Warszawa 2001.

Grabias S., *Język w zachowaniach społecznych*, Wydawnictwo UMCS, Lublin 1998.

Grzenia J., *Komunikacja językowa w internecie*, Warszawa 2006.

Kamińska-Szmaj I., *Agresja językowa w życiu publicznym*, Wrocław 2007.

Kochański W., Klebanowska B., Markowski A., *O dobrej i złej polszczyźnie*. Warszawa 1987.

Markowski A., *Wielki słownik poprawnej polszczyzny*, Warszawa 2004.

Miodek J., *ABC polszczyzny*, Wrocław 2004.

Miodek J., *Jaka jesteś, polszczyzno?*, Wrocław 1996.

Miodek J., *Kultura języka w teorii i praktyce*, Wrocław 1983.

Ożóg K., *Polszczyzna przełomu XX i XXI wieku. Wybrane zagadnienia*, Rzeszów 2001.

Polszczyzna na co dzień, [red.] Mirosław Bańko, Warszawa 2006.

Porayski-Pomsta J., *Błędy językowe i ich rodzaje*, [w:] *Polszczyzna a/i Polacy u schyłku XX wieku. Zbiór studiów*, [red.] Kwiryna Handke i Hanna Dalewska-Greń, Warszawa 1994.

Przybylska R., *Wstęp do nauki o języku polskim*, Kraków 2003.

Roślawski B., *Podstawy wiedzy o języku polskim dla glottodydaktyków, pedagogów, psychologów i logopedów cz. I i II*, Glottispol 2008.